Vedtatt av årsmøtet 14.4.2026

Handlingsplan for Norges museumsforbund 2026–2027

Handlingsplanen for 2026-2027 springer ut av Museumsforbundet sin strategi for perioden 2023-2028: Strategi-2023-2028-vedtatt-arsmotet-29.3.23.pdf (museumsforbundet.no)

Med krig i Europa og en verden med økende polarisering blir betydningen av FNs bærekraftmål viktigere enn noen gang. FNs bærekraftmål nr. 16: *Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner* og nr. 17: *Samarbeid for å nå målene* er tatt inn i Museumsforbundets strategi, og de er gitt stor plass i forslaget til handlingsplan for 2026—2027.

Handlingsplanen for 2026-2027 tar inn over seg at fred ikke lenger er naturgitt og at sikkerhet og beredskap i bred forstand er viktige innsatser for forbundet. Museene har en sentral plass i samfunnet i krevende tider. De skal ivareta og sikre egen kulturarv mot eventuelle angrep og forsøk på destabilisering og destruksjon med identitetstap som mål, slik vi ser i Ukraina, Gaza og flere andre konflikter og krigsområder. Museene har også en viktig funksjon i å bidra til å holde motet oppe i en krevende tid. Mest av alt er museene demokratiske institusjoner som formidler god og kvalitetssikret kunnskap, ytringsfrihet og ytringsmangfold.

Norges museumsforbund skal bidra til å synliggjøre og styrke museenes samfunnsoppdrag, rolle som kultur- og kunnskapsinstitusjoner, en av demokratiets bærebjelker og ivaretagere av natur- og kulturarven. Sentrale verktøy i arbeidet er å a**)** fremme museenes betydning innen alle samfunnssektorer og i annen relevant politikkutforming, **b)** synliggjøre museenes komplekse samfunnsmessige rolle, og bidrag til samfunnsutviklingen lokalt, regionalt og nasjonalt og **c)** gi innspill til politikkutforming for å sikre tilstrekkelig tilgang til faste tilskudd og øvrige ressurser.

Stortingets vedtatte museumsmelding uttrykker bekymring for det store etterslepet i arbeidet med bygningsvern på museene. Museumsforbundet vil også i 2026 løfte denne tematikken spesielt, og forslår at det etableres et statlig fond for sikring og vedlikehold av museenes omfattende antikvariske bygningsarv.

Prioriterte tiltak
Handlingsplanen inneholder tre prioriterte tiltak og fire innsatsområder med underliggende arbeidsoppgaver. De tre prioriterte tiltakene i 2026-2027 er:

- Etablering av et statlig fond for vedlikehold av museenes antikvariske bygningsarv
- Sikre og synliggjøre museenes rolle som sentrale bidragsytere i beredskapsarbeidet, særlig som ivaretagere av demokrati, identitet og ytringsfrihet

- Synliggjøre behovet for gode digitale fellesløsninger for digitalisering, langtidslagring, formidling og KI

Innsatsområde 1: Samfunnsrolle og ressurser

I 2026-2027 skal Museumsforbundet:

- Tilrettelegge for og delta i debatter og offentlig ordskifte om museenes samfunnsrolle og tilgang til ressurser
- Sikre at museene har ressurser til arbeidet med den totale beredskapen og det utvidede kulturmiljøfeltet
- Styrke samarbeidet med frivilligheten gjennom relevante tiltak

Innsatsområde 2: Et mangfoldig samfunn

I 2026-2027 skal Museumsforbundet:

- Videreføre arbeidet med Dávvirat Duiskkas (Tysklandsprosjektet) med oppsummerende konferanse, sluttrapport, konferansepublikasjon og oppstart av proveniensundersøkelser
- Arbeide for å styrke museenes arbeid med tema knyttet til samene som urfolk, nasjonale minoriteter, nyere minoriteter, utsatte grupper, mangfold, inkludering samt universell utforming

Innsatsområde 3: Kritikk og relevans

I 2026-2027 skal Museumsforbundet:

- Tydeliggjøre museenes relevans, rolle og oppdrag i å reise samfunnskritiske spørsmål i et samfunn under press
- Videreutvikle prosjektet «Unge kritikere» i god dialog med samarbeidende museer og formidle resultater til øvrige museer
- Stimulere til museumskritikk og utstillingsessay gjennom Museum og Norsk museumstidsskrift
- ICOMs museumsetiske retningslinjer skal være vedtatt hos alle museer.

Innsatsområde 4: Museumsfaglige kjerneoppgaver

I 2026-2027 skal Museumsforbundet:

- *Synliggjøre behovet for gode digitale fellesløsninger for digitalisering, langtidslagring, formidling og KI*
- Arbeide for at museene skal få økt tilgang til forskningsressurser samt tilgang til digital og fysisk forskningslitteratur og databaser
- Følge opp Riksantikvarens håndverksstrategi og behovet for et løft for håndverksfagene og immateriell kulturarv i bred forstand
- Sikre at museene og kulturarven er integrert i nasjonale og regionale beredskapsplaner
- Løfte Kultur IT som museenes felles selskap i drift og utvikling av digitale verktøy